

Autor: Radim Lhoták

Hlídací psi demokracie si našli několik pojmů, jimiž deklasují každou ideu, která by mohla změnit současný stav společnosti, z něhož profitují. Vše, co směřuje ke změně systému či ústavy, je extremismus. Vše, co hájí národní cítění lidí a tradice národní svébytnosti, je nacismus. Vše, co se zastává většiny prostých lidí a myslí na jejich blaho, je populismus.

Vox populi, hlas lidu, je to populismus? Soudím, že nikoliv. Lid, pokud vůbec mluví srozumitelným jazykem, pokud se sjednotí ve společném názoru, je vždy ozvěnou něčích idejí. Ty mu jsou vnuknuty ústy výjimečných jedinců či skupin, případně těch společenských sil, které jednájí v jeho zájmu. Pokud jednájí proti zájmu většiny, sjednotí se hlas lidu v projevech zloby a odporu. Takový hlas není konstruktivní ani státotvorný. Nicméně k tomu, aby se napravilo zlo tyranů, je nejprve třeba tyto tyrany odstranit a tak uvolnit prostor těm, kdo dají lidem přijatelnou vizi. V terminologii hlídacích psů demokracie jsou ovšem všichni takoví lidé ničemní populisté.

Zkažená odrůda demokracie

Zájmem každého člověka je blahobyt. Ponechme stranou, co si kdo pod tím představuje. Jisté je, že tam, kde lidem chybí základní hmotné a existenční prostředky k životu, není blahobyt možný. Aristoteles určil měřítkem blahobytu míru volného času, jímž se člověk může vymanit z existenčního obstarávání a pracovat na vlastním zušlechťování. Lidé, jejichž veškerý čas je zaplněn starostmi o holou existenci, nemohou být blahobytní. Nejsou ani svobodní. Aristoteles rovněž definoval demokracii jako zřízení pro obec, kde většina občanů jsou svobodní. Tím se rozumí, že většina občanů má dostatek hmotného blahobytu k tomu, aby mohla mít aktivní účast na správě obce. K tomu si volí zástupce ze svých řad, kterým přizná přiměřený důchod, aby mohli vykonávat veřejné funkce a pracovat v úřadech nutných pro takovou správu. Tentýž filosof mluví o dobrých a špatných odrůdách různých typů ústav. Zkoumá, nakolik zhoršená odrůda demokracie směřuje k tyranii a ničí vnitřní harmonii obce. Totéž platí pro oligarchické či aristokratické ústavy.

Podobá se pravdě, že demokracie moderních států mutovala v tu nejhorší odrůdu, jakou si lze představit. Představitelé lidu si uzurpují moc a svým jednáním si zajišťují neodvolatelnost a nepostižitelnost. Jejich vláda je stále více v rozporu se zájmy lidí. Politici tzv. liberálně demokratických států jsou přímými škůdci lidu, protože ho odírají daněmi nad veškerou

únosnou míru, přičemž výtěžek z těchto daní nepoužívají v jeho prospěch, nýbrž ve prospěch svůj, ve prospěch spřátelených skupin a především ve prospěch bohatých elit. Tyto elity se jim za to odměňují všestrannou podporou. Krmí je úplatky, chrání je před občanským odporem, podporují je manipulací lidského mínění a ideologiemi, jimiž indoktrinují většinu populace po té, co se zmocnili všech významných sdělovacích prostředků. Výsledkem je stínová oligarchie s charakteristickými prvky feudální moci: Tato oligarchie vlastní většinu základních existenčních zdrojů a s pomocí tyranie finančního kapitálu činí z lidí masu poddaných a nakonec i nevolníků odkázaných na stále omezenější trh práce a almužny státu. Masy poddaných v převážné většině otročí za špatnou mzdu na panských prostředcích směny lidské práce, nebo slouží za stejně mizerný důchod státnímu aparátu, jehož účelem je udržení pořádku a především násilný výběr daní a státního výpalného tam, kde ještě prosperují zbytky svobodných povolání, jakou jsou živnostníci, drobní podnikatelé a svobodná řemesla.

Pokud někdo pozvedne hlas proti tyranidě asociální moci finančního kapitálu a loutkových krypto-feudálních (rozuměj demokratických) vlád západu a zastane se přirozených nároků dělného lidu, je okamžitě označen za lživého populistu. Pokud chce změnit či odstranit stávající neofeudální systém, je napaden všudypřítomnou mocí jako nebezpečný extrémista. Pokud takový člověk získá následovníky a tím širší vliv ve společnosti, a pokud se nepodaří jeho skupinu infiltrovat natolik, aby změnila své zaměření, případně se veřejně zdiskreditovala, je bez milosti kriminalizován.

Role kapitálu v liberální demokracii

Po té, co jsme prozkoumali současnou odrůdu demokracie, obraťme pozornost k tomu, co takto zkaženou demokracii umožňuje, co je její živnou půdou. Dokud neprozkoumáme tuto otázku, nebude možné zjistit, jaká cesta vede ven ze společenského marasmu naší doby. Není mišlím sporu o tom, že předmět našeho zkoumání má název kapitalismus. Již ze samotného slova kapitalismus vyplývá, že se jedná o hospodářský systém, v němž má rozhodující vliv kapitál. Kapitál je potom dvojího druhu: kapitál výrobní a kapitál finanční.

Všichni obhájcí kapitalismu se opírají o kapitál výrobní. Tvrdí totiž, že pouze soukromé vlastnictví výrobního kapitálu zajišťuje jeho efektivní využití, a mají tím na mysli vlastnictví jedince či malé skupiny jedinců. Je s podivem, nakolik opomíjejí či dokonce odsuzují kolektivní vlastnictví například výrobních družstev. Jde rovněž o soukromé spoluvlastnictví, rozdíl je jen v tom, že na vlastnictví výrobních prostředků má účast většina zainteresovaných lidí, nikoliv vládnoucí menšina kapitalistů. Prozkoumejme však, co je výhodou menšinové účasti na výrobním kapitálu.

Mezi výhody bezesporu patří možnost, při níž kapitalista může odměnit libovolně vysokou částkou toho člověka, který mu přináší nějakou výhodu. Může jít o technický nápad či marketingový trik zvyšující odbyt podniku. Naopak má stejnou možnost se nemilosrdně zbavit jiného individua, jehož přínos považuje za malý. Jak vidíme, kapitalista má neomezené možnosti chovat se asociálně. To potom vytváří obrovský tlak na zaměstnance, jímž se zvyšuje efektivita podniku a zároveň eliminuje svobodný podíl těchto zaměstnanců na rozhodování o rozdělení výsledného zisku. Kapitalista tak může se ziskem naložit, jak chce,

aniž by se musel ohlížet na sociální dopady svého jednání. Důsledky takového jednání nyní pociťujeme všichni na své kůži. Nutno však říci, že výrobní kapitál v rukou málo jedinců je tím menším zlem kapitalismu, a pokud by byl dostatečně regulován státem, může kapitalismus plnit svoji funkci dobře, zvláště pokud budou současně podporovány také formy družstevního vlastnictví výrobních prostředků.

Poněkud jinak se jeví finanční kapitál. K tomu, abychom pochopili, nakolik je dnešní role finančního kapitálu destruktivní a patologická, je nutné zamyslet se nad tím, jak fungují naspořené peníze. Funkci peněz jsem vysvětlil ve svém článku Tajemství peněz. Z něho vyplývá, že umrtvené peníze nutně ztrácí na hodnotě, protože jsou poukázkou na zboží, které se uložením peněz bez pohybu kazí, protože je jimi blokováno, aniž by mohlo být účelně využito. Zde začíná a končí účelná funkce peněžních ústavů. Tím, že banky vracejí naspořené peníze do oběhu půjčkami, uchovávají jejich hodnotu a podporují ekonomický rozvoj.

Nyní je třeba rozlišit dvojí úspory. Úspory malospotřebitelů je záhodno podporovat, protože vytvářejí nutné rezervy a existenční jistotu lidí. S těmito úsporami je však záhodno nakládat obezřetně a půjčovat je s co nejnižším rizikem ztrát. Měly by proto proudit do bezpečných investic, kde se zajistí jejich návratnost a případné zhodnocení. Úspory velkokapitálu však mají zcela jiný status. Jde o velké částky peněz, které se nekryjí s životními potřebami jejich majitelů. Tito je samozřejmě nemohou utratit. Jediné správné využití takových peněz je jejich reinvestování do rozvoje podnikání. To může učinit sám podnikatel, nebo banka, jíž tyto prostředky poskytne za týmž účelem. V opačném případě jde o peněžní zásobu, jejíž umrtvení zásadně brzdí hospodářství. Pokud tedy takové peníze nemohou být účelně investovány, musejí být celé zdaněny a dány k dispozici ve prospěch všech. V takovém případě mohou sloužit věcem veřejným, nebo být rozděleny všem občanům na podporu jejich spotřeby.

Služba současných politiků finanční oligarchii

Výše uvedené rozdělení úspor implikuje, jaké praktiky finančního kapitálu jsou špatné a nežádoucí. Především je zcela nepřipustné, aby finanční prostředky mnoha střadatelů byly použity bankami k lichvářským půjčkám na podporu spotřeby. Není přece možné, abych já skrze banku okrádal souseda lichvářským úrokem, jaký dnes banky nasazují na spotřební úvěry. Za lichvářský úrok považuji úrok vyšší než je procento inflace. Ještě nemravnější je, když boháč své nadbytečné peníze dále rozmnožuje lichvou. Takové chování paralyzuje celou společnost. Půjčky na podporu spotřeby většiny populace by proto měly být bezúročné a pod gescí výhradně státní banky a pod státním dohledem.

Finanční velkokapitál musí být tvrdě regulován státem. Cílem státní regulace musí být, aby byl investován do hospodářského rozvoje, jímž se bude zvyšovat blahobyt všech občanů. Pokud firma svůj zisk investuje do růstu vlastní výroby, je to v pořádku. Pokud ho svěří bance, musí jít o banku investiční, jejíž služba pro věc účelného oběhu peněz musí být odměněna nikoliv úrokem, ale podílem na zisku z podnikání, kam peníze investičním úvěrem poskytla. Je zcela nepřipustné, aby banky či podnikatelé ukládali své peníze do státních dluhopisů. Peníze, pro něž nemají investiční uplatnění, musejí propadnout státu formou daní. Jak tyto

peníze stát přerozdělí, je na jiné pojednání. Ať to však učiní jakýmkoliv způsobem, nikdy to nemůže být z hlediska obecného blahobytu horší, než rozdělovat tytéž ale vypůjčené peníze z dluhopisů a tak celý stát i s jeho občany uvrhávat do dluhové pasti.

Z našeho pojednání vyplývá, že zadlužování států vede k cílenému zotročování lidí soukromým finančním kapitálem. Činnost politiků, kteří přivedli státy do takové situace, potom nelze hodnotit jinak, než jako zločinnou službu finanční oligarchii, v jejímž záměru nemůže být nic jiného, než získání totalitní moci nad lidskou populací. Škrty a likvidace sociálních vymožeností a sociálního smíru ve fázi státního předlužení potom představuje naprosto nemravné jednání politiků za účelem ožebračení lidí a jejich následné genocidy. Takových činů se mohou dopouštět jen egoističtí sociopati a degeneráti, kteří postrádají svědomí, morální smýšlení či zdravý úsudek. Je to jednání nejtěžších zločinců, které si zaslouží ten nejprísnější trest.